
PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

Codi centre: 17004724

Nom del centre: Centre
d'educació especial PALAU

Servei Territorial: Girona

Població: Girona

PROJECTE LINGÜÍSTIC

ÍNDEX

1. Justificar la revisió.
2. Procediment
3. Contingut
- 3.1 Introducció
- 3.2 Diagnosi: estudi sociolingüístic.
- 3.3 Tractament del llenguatge en els diferents àmbits
- 3.3.1.- llengua oral.
- A) Pedagògic.
- B) Òrgans de govern.
- C) Àmbit administratiu.
- D) Àmbit humà i de serveis.
- 3.3.2.- llengua escrita.
- 3.3.3.- SAAC (sistemes augmentatius de comunicació)
4. Objectius
5. Criteris d'ús i aprenentatge dels diferents llenguatges i llengües.

JUSTIFICACIÓ DE LA REVISIÓ

La llengua és l'instrument de comunicació i de relació per excel·lència; un instrument que lligat als sentiments i a la identitat no podem desvincular del component social.

La societat, avui a Catalunya, està canviant d'una forma accelerada.

Les nacions, com les persones, es van construir i enriquant amb els canvis, en aquest cas canvis socials, generats per la contínua arribada de gent d'arreu (d'altres països i altres continents).

Per avançar, hem de tenir en compte aquest nou projecte de nació; una col·lectivitat integrada per tots: els que hi han nascut, els que han arribat i els que s'incorporen cada dia.

La multiculturalitat és una realitat quotidiana a la nostra societat i, per suposat, a les nostres aules.

No és una tasca fàcil, però sí engrescadora, si ens proposem enriquir-nos del que ens aporten els altres, les altres cultures, les altres maneres de fer, d'entendre i de pensar. Aquesta és una tasca en la qual l'escola hi té un rol molt important a desenvolupar.

A partir de la reflexió compartida ens proposem fer un projecte lingüístic, que contempli entre altres, aquesta realitat cultural. Pensem que és el moment per reflexionar sobre el tractament de les llengües i dels llenguatges tenint com a punts de referència:

- Les característiques diferenciades del nostre alumnat.
- Els avenços en tecnologia.
- Els coneixements i l'experiència dels professionals.
- El perfil social d'una societat cada cop més intercultural que ens demana tenir present un gran objectiu: aconseguir la cohesió social millorant la pròpia identitat.

Periodicitat de revisió,

cada quatre o cinc anys.

PROCEDIMENT

L'equip dinamitzador serà l'Equip Directiu i el CLIC, amb la participació de tot el claustre.

Aquest equip elaborarà el document que ha de ser aprovat pel Consell Escolar.

Les enquestes i recollida de dades constaran a l'annex del document.

L'elaboració d'aquest document es desplegarà de la següent manera:

1. Informar el claustre: sobre la necessitat de revisar el PLC, qui seran els responsables d'impulsar-lo i quin procediment se seguirà.
2. Es repartirà l'actual PLC a cada col·lectiu per tal que cadascú hi faci esmenes.
3. Recollides les esmenes s'elaborarà un nou document i es retornarà al Claustre per tornar-lo a revisar.
4. Discussió i consens.
5. Presentació al Consell Escolar i aprovació, si s'escau.

CONTINGUT

3.1.Introducció

El PEC (Projecte Educatiu de Centre) defineix el marc general de principis en el qual es desenvolupa l'acció educativa i que li dóna identitat pròpia.

EL PLC (Projecte Lingüístic de Centre) és una part d'aquest projecte que partint d'una realitat sociolingüística concreta, pretén donar resposta a les necessitats comunicatives i lingüístiques de cadascuna de les parts que formen la comunitat escolar: alumnes, famílies i professionals; sense oblidar que aquesta realitat forma part d'un context social més ampli, avesat a uns canvis socials en aquests moments imparables. Avui, més que mai, no podem deslligar els aspectes lingüístics dels socials; la pròpia administració adjudica funcions de coordinació que inclouen ambdós conceptes, d'aquí la figura del CLIC (coordinador lingüístic i de cohesió social).

El PLC de la nostra escola, pretén donar la millor resposta a una realitat que presenta necessitats educatives específiques tant pel que fa a la diversitat cultural, com als trets diferencials implícits a la discapacitat dels alumnes.

Un cop analitzada la realitat social i definides les necessitats i prioritats, es definirà una línia d'actuació que s'haurà de concretar i reflectir en el PAC (Pla Anual de Centre).

El PL del CEE pretén consensuar i aplicar criteris per a l'ús i aprenentatge de diferents tipus de llenguatge i llengües, sempre amb l'esforç d'ajustar-nos al màxim als criteris de "normalització lingüística i comunicativa"; sempre i quan aquests no vagin en detriment del desenvolupament comunicatiu i/o lingüístic de l'alumne.

3.2-Diagnosi: estudi sociolingüístic

Pel que fa al perfil dels professionals:

Palau, com a centre específic disposa d'una diversitat de professionals cadascun dels quals pertany a diferents camps de formació (mestres, educadors, fisioterapeutes, logopedes, treballador social i psicopedagoga), fet que comporta una especialització i unes expectatives diferenciades.

Tanmateix, això no suposa una trava per a la intervenció directa amb l'alumnat donat que tots els professionals del centre dominen la llengua catalana a nivell oral.

De les enquestes rebudes es desprèn que els professionals parlen molt sovint en català amb els alumnes; poques vegades ho fan en castellà, acostuma a ser amb alumnes castellanoparlants que presenten un trastorn i/o retard lingüístic.

El resultat és semblant pel que fa a la seva comunicació amb les famílies, tan a nivell oral com escrit: la majoria absoluta dels enquestats es dirigeixen

normalment a les famílies en català i només en casos esporàdics ho fan en castellà

Entre companys, gairebé sempre la llengua d'ús és el català, però en casos esporàdics és el castellà.

Pel que fa al perfil de les famílies voldríem destacar el següent:

Els pares dels alumnes provenen de diferents entorns geogràfics, socials, econòmics i culturals.

Un 65% dels pares utilitzen la llengua catalana per comunicar-se amb els seus fills; un 25% ho fa en castellà i un 10% en llengües extracomunitàries (bereber). Pel que fa als germans l'ús de la llengua catalana és una mica superior, un 75%, la resta ho fa en les llengües de domini familiar i amb la resta de familiars, hi ha un petit descens d'ús de la llengua catalana (un 60%), amb un augment de la llengua castellana.

Pel que fa al perfil dels alumnes::

Observem una mostra diferenciada quant al perfil lingüístic dels alumnes del centre: edat, habilitats lingüístiques, habilitats de parla, coneixement de les llengües.

EDAT: entre 3 i 21 anys.

NIVELL DE COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA: PERFILS COMUNICATIUS I LINGÜÍSTICS

- Estimulació basal, prèvies a la comunicació: 21% de l'alumnat
- Tria entre dos imatges: 14%
- Usuaris de SAAC inicial i com a suport a la comprensió: 17%
- Usuaris de SAAC funcional: 15%
- Alumnes que s'expressen oralment: 33%

El nivell de comprensió del llenguatge oral està més preservat en els darrers dos grups.

LLENGUA HABITUAL PER A LA COMUNICACIÓ:

57% alumnes que utilitzen habitualment el català

33% alumnes que utilitzen habitualment el castellà

10% alumnes que utilitzen habitualment una llengua extracomunitària.

3.3- Tractament de la llengua en els diferents àmbits.

3.3.1-Llengua oral.

A)Pedagògic.

B)Òrgans de govern: Consell Escolar, Claustre, Actes institucionals.

C)Àmbit administratiu: comunicacions a famílies, amb el Departament...

D)Àmbit humà i de serveis: professorat, personal no docent, AMPA, menjador...

3.3.2-Llengua escrita.

A)Pedagògic.

B)Àmbit administratiu: retolació, horaris, correspondència oficial, comunicacions a famílies...

C)Àmbit humà i de serveis: professorat, personal no docent, AMPA, menjador...

3.3.3-SAAC (sistemes augmentatius i/o alternatius de comunicació).

3.3.1.Llengua oral:

A) Àmbit pedagògic:

A l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, en el Títol I. Drets i deures i principis rectors. Capítol III sobre Drets i deures lingüístics. Article 35. Drets lingüístics en l'àmbit de l'ensenyament es llegeix:

1. Totes les persones tenen dret a rebre l'ensenyament en català, (...) El català s'ha d'utilitzar normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament universitari i en el no universitari.

2. Els alumnes tenen dret a rebre l'ensenyament en català en l'ensenyament no universitari. També tenen el dret i el deure de conèixer amb suficiència oral i escrita el català i el castellà en finalitzar l'ensenyament obligatori, sigui quina sigui llur llengua habitual en incorporar-se a l'ensenyament. L'ensenyament del català i del castellà ha de tenir una presència adequada en els plans d'estudis.

Presa de decisions:

Respectant el marc legal, partim de la premissa que la llengua vehicular o de relació de l'escola, en tant que escola pública i catalana, és el *català*.

Però no podem obviar l'especificitat de la nostra escola per la tipologia d'alumnes escolaritzats, no tan sols atenent al seu grau de discapacitat, sinó també tenint en compte el seu país d'origen o el de llurs famílies.

Considerant, a més a més, que enfront de la teoria que l'aprenentatge d'una segona llengua s'ha d'iniciar en edats primerenques, hi ha cada vegada més lingüistes que consideren que no es pot introduir una segona llengua fins que no es domina la primera.

L'ús del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge a la nostra escola està condicionat per molts factors: nivell de comprensió de l'usuari, llengua materna,

possibilitat i pronòstic d'articulació a curt o llarg plaç, temps previst d'estada al nostre país...

Sobre la reflexió dels diferents perfils considerem el següent:

- Alumnes amb anàrtria usuaris de SAAC amb un bon nivell de comprensió, dels quals la llengua materna no sigui el català

Considerem que poden ser immersos en l'ús del català per part dels seus educadors.

- Alumnes amb anàrtria usuaris de SAAC amb un nivell de comprensió limitat de la pròpia llengua

Considerem convenient utilitzar la llengua materna per reforçar-ne la seva comprensió i facilitar la comunicació.

- Alumnes amb disàrtria, usuaris o no d'un SAAC, la llengua materna dels quals sigui el castellà.

S'utilitzarà el castellà com a llengua d'ús i aprenentatge. La introducció de la segona llengua quedarà supeditada a l'evolució que l'alumne faci de la primera. Si el nivell de comprensió és bo, es podrà utilitzar la segona llengua (el català) com a llengua vehicular, però no d'aprenentatge, especialment en aquelles assignatures on hi ha molt contingut lingüístic.

- Alumnes amb disàrtria, la llengua materna dels quals sigui una altra llengua diferent al castellà i al català

Per manca de coneixement de la seva llengua per part dels interlocutors, rebran un tracte en català com a llengua d'ús i d'aprenentatge. Es podrà plantejar en aquests casos l'aprenentatge oral i escrit del castellà com a segona llengua del currículum escolar quan demostrin ser suficientment competents en el català.

- Alumnes orals de llengua castellana, amb retard en l'adquisició del llenguatge o altres trastorns lingüístics

S'utilitzarà la llengua materna, el castellà, com a llengua d'ús i aprenentatge, fins que considerem que aquesta s'ha consolidat. En aquest moment es podrà plantejar la introducció del català com a segona llengua.

- Alumnes orals amb retard en l'adquisició del llenguatge o altres trastorns lingüístics, la llengua materna dels quals sigui una altra llengua diferent al castellà i al català.

S'utilitzarà el català com a llengua d'ús i d'aprenentatge. Es podrà plantejar en aquests casos l'aprenentatge oral i escrit del castellà com a segona llengua del currículum escolar quan mostrin ser suficientment competents en el català.

Qui ha de decidir quina serà la llengua vehicular i d'aprenentatge en cada cas?

L'equip d'aula, la logopeda d'aquest equip ho consensuarà amb la resta de logopedes del Departament. Es tindrà en compte el projecte lingüístic.

Qui decidirà la introducció d'una segona llengua, el castellà?

L'equip d'aula. La mestra tutora ho proposarà a la Comissió de Seguiment qui haurà de donar el vistiplau.. La logopeda de l'aula ho consensuarà amb la resta de logopedes del Departament. Es tindrà en compte el projecte lingüístic.

Quan considerem que està adquirida la primera llengua?

Un cop estan assolides les competències fonològiques articulatòries i estructurals, malgrat es mantinguin de forma permanent certes limitacions per assolir una parla fluida i ben articulada.

La tercera llengua es contempla en el PEC?

No es contemplarà l'aprenentatge d'una tercera llengua, a no ser en casos excepcionals, sempre i quan no vagi en detriment de l'assoliment d'objectius prioritaris.

B) Òrgans de govern:

Contemplem com a òrgans de govern: Consell Escolar, Claustre i Actes Institucionals

L'article 6 del Títol preliminar de l'Estatut d'autonomia de Catalunya determina que:

- 1. La llengua pròpia de Catalunya és el català. Com a tal, el català és la llengua d'ús normal i preferent de les administracions públiques i dels mitjans de comunicació públics de Catalunya, i és també la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament.*
- 2. El català és la llengua oficial de Catalunya. També ho és el castellà, que és la llengua oficial de l'Estat espanyol. Totes les persones tenen el dret d'utilitzar les dues llengües oficials i els ciutadans de Catalunya tenen el dret i el deure de conèixer-les. (...)*

Per tant, les relacions en i amb els diferents òrgans de govern es farà normalment en català.

En el cas que algun/a pare/mare tingui dificultats en la comprensió del català i així ho expressi, se li explicarà en castellà, oralment, la informació corresponent.

C) Àmbit administratiu:

Contemplem en aquest àmbit el que fa referència a: retolació, actes, horaris, expedients, correspondència oficial, comunicacions a pares i mares, revistes escolars...

Igualment, la llengua vehicular serà el català, amb excepció de les relacions que es mantinguin amb organismes de la resta de l'Estat espanyol (editorials, centres o espais d'interès cultural...).

Aquelles famílies que ho requereixin rebran, amb caràcter temporal en castellà, a nivell oral, l'explicació del contingut de cartes i de documents que s'enviïn des de l'escola (en català) per tal de garantir que la informació els arribi.

D) Àmbit humà i de serveis:

Contemplem en aquest àmbit les persones que formen part del context escolar: professionals, personal no docent i AMPA

La llengua vehicular serà el català.

Marc legal:

DOGC núm. 359 de 31.8.1983 (normalització lingüística de Catalunya a l'àmbit de l'ensenyament no universitari).

DOGC núm. 2553, de 9.1.1998 (política lingüística).

3.3.2. LLENGUA ESCRITA

LECTURA

(Consideracions i acords comissió d'àrees instrumentals).

INTRODUCCIÓ

Les llengües catalana i castellana són idiomes ortogràfics: a cada signe gràfic li correspon un so; d'aquí que en el seu aprenentatge sigui tant important l'etapa alfabètica.

Segons Frith (1985) , els lectors aprenents passen per tres etapes:

1. **Logogràfica.**- Reconeixement de paraules com si fossin dibuixos.
2. **Alfabètica.**- Les paraules estan formades per lletres i cada lletra es pronuncia d'una manera diferent.
3. **Ortogràfica.**- Un cop veu la paraula escrita, el lector fa una representació d'aquestes paraules.

Si en qualsevol cas és imprescindible l'aprenentatge de la lecto-escritura, ho és molt més encara quan parlem dels nostres alumnes, persones amb:

- ❖ **anàrtria** (absència de parla per pèrdua severa de la funció motriu de la musculatura que intervé en aquesta)
- ❖ **disàrtria** (trastorn de l'expressió oral causat per una alteració en el control muscular dels mecanismes de la parla que afecta tant als moviments voluntaris com als involuntaris)
- ❖ **apràxia** (trastorn del moviment voluntari que afecta el processament de les unitats sense significat, la programació de les postures elementals per la parla i la seva seqüència).

En aquests casos la lecto-escriptura és el millor recurs alternatiu a la parla.

S'han identificat aspectes bàsics que podrien explicar les dificultats d'aprenentatge:

- Falta de producció de parla o dificultats greus d'articulació. La falta d'articulació interfereix directament en l'habilitat de descodificar els sons del llenguatge.
- Falta o limitacions importants en l'experiència activa de l'escriptura. Escasses oportunitats d'aprenentatge. Aquests alumnes tenen menys possibilitats de pràctica que la resta, quan n'haurien de tenir moltes més.
- Comprensió verbal limitada. Poc domini de vocabulari lector.
- Problemes de memòria verbal i baixa consciència fonològica. La retroacció motora juntament amb la retroacció auditiva que el nen obté amb l'acte de parlar semblen essencials pel desenvolupament de l'habilitat de reconèixer i identificar els diferents sons que componen les paraules, habilitat coneguda com "consciència fonològica" i, segons sembla, és un dels components essencials per a l'adquisició de la lectura i l'escriptura.

Reflexionant sobre aquests aspectes ens adonem que aquestes dificultats tenen a veure amb una sèrie **ELEMENTS QUE HAUREM DE TENIR EN COMPTE** a l'hora d'iniciar l'aprenentatge de la lecto-escriptura:

I. FACTORS DETERMINANTS PER A L'ADQUISICIÓ DE LA LECTO-ESCRITURA:

- Factors neurofisiològics: derivats de la fisiologia del SNC.
- Factors ambientals : factors externs que poden influir en l'organisme.
- Factors emocionals, motivacionals i de personalitat : tot un conjunt que comprèn temperament, caràcter, intel·ligència, aspectes conatius (voluntat per realitzar una acció) i de relació amb l'ambient.

- Factors intel·lectuals : conjunt de funcions psíquiques superiors o d'associació. Facultat de pensar, conèixer i comprendre

II. ELS NIVELLS D'ADQUISICIÓ DE LA LECTURA

- Lectura global (memorització de paraules)
- Lectura mecànica
- Lectura comprensiva

III. MÈTODES PER A L'ADQUISICIÓ DE LA LECTO-ESCRITURA

- Mètodes globals
- Mètodes fonètics
- Mètodes sil·làbics: tot i que partim d'una etapa logogràfica, l'aprenentatge es farà a partir del mètode sil·làbic, ja que considerem que la síl·laba és la unitat mínima que facilita consciència fonològica a persones que no poden articular.

IV. CONSIDERACIONS

- En els nostres alumnes distingirem aquells casos l'objectiu dels quals sigui reconèixer paraules amb la finalitat de ser usades com a símbols per a la comunicació, d'aquells en els quals l'objectiu sigui adquirir la lecto-escritura com a eina de comunicació, d'informació i aprenentatge.
 - L'aprenentatge de la lectoescritura serà un objectiu prioritari per aquells alumnes que creiem que tenen capacitats per assolir-lo.
 - S'alternarà la lectura funcional, més motivadora, amb la lectura mecànica i sistemàtica, indispensable per assegurar l'aprenentatge.
- Aquesta sistematització s'aconseguirà amb el treball amb el mètode **Glifing**.
- Començar quan més aviat millor. Quan un nen comença a l'escola se'l familiaritzarà amb el llenguatge escrit, independentment de les seves capacitats. Els nostres alumnes tenen menys oportunitats que la resta d'estar en contacte amb la lectura emergent i l'acadèmica. Està demostrat que aquest és un dels factors determinants per a l'aprenentatge.
 - És primordial ser constant amb els exercicis relacionats amb la lectura i amb el temps de dedicació diari. Cal dedicar-hi un mínim d'1/4 d'hora diari.
 - Cal fer un treball continuat al llarg de tota l'escolaritat; només es deixarà després de fer una valoració i justificació.
 - Per a molts dels nostres alumnes haurem d'incorporar formes alternatives que supleixin la retroacció motora i auditiva. Ex, podem utilitzar estratègies que dirigeixin l'atenció als aspectes visuals de les lletres, per relacionar-los amb els sons corresponents (/s/ de serp; /t/ de teulada...). En el cas dels alumnes amb disàrtria o anàrtria pel que fa a la

retroacció auditiva, la forma més eficient de proporcionar-la és **l'ús de la veu sintetitzada i digitalitzada.**

3.3.3. SAAC (Sistemes Alternatius i Augmentatius de Comunicació)

Introducció

Volem diferenciar dos conceptes:

CAA: comunicació augmentativa i/o alternativa.

SAAC: sistemes alternatius i/o augmentatius de comunicació.

Entenem la comunicació com una interacció, un intercanvi entre un emissor i un receptor a partir d'un canal i mitjançant un codi comú.

L'aprenentatge de la comunicació és instintiu, però el procés és llarg i difícil; no s'acaba de consolidar fins acabada la primera infància.

La majoria dels nens passen per una sèrie d'etapes que van des de les conductes reflexes a les conductes intencionals i simbòliques fins aconseguir la parla com un instrument al servei de la comunicació i a altres funcions lingüístiques.

Hi ha persones amb certes discapacitats que tenen dificultats per a comunicar-se d'una forma convencional.

Una de les primeres dificultats que es troben és amb la manca de recursos per participar en el seu entorn humà i material: els costa acaronar la mare, agafar un sonall, desplaçar-se...

Són infants que tindran poques experiències i, per tant, poques necessitats comunicatives. Si no facilitem la seva participació, a la llarga seran persones dependents físicament, psíquicament i emocionalment i derivat d'aquesta dependència, el desenvolupament comunicatiu i lingüístic serà molt limitat.

Comunicació Augmentativa i Alternativa (CAA)

Entenem com a CAA, l'ús de tots aquells recursos idiosincràtics de l'alumne/a, així com també recursos materials i humans, la finalitat dels quals és permetre l'accés a diferents funcions de l'ésser humà, per a totes aquelles persones que no poden realitzar-les igual que els altres per algun tipus de discapacitat. Una cadira de motor o una cadira autopropulsable, una joguina adaptada, un bon control postural que faciliti una bona percepció sensorial... serien alguns exemples de Comunicació Augmentativa.

Quan iniciarem l'ús de la CAA?

Quan abans millor. Cal intervenir des dels primers moments del desenvolupament (comunicació preintencional i presimbòlica).

On entenem que s'ha d'intervenir?

En l'entorn habitual del nen: a casa i a l'escola.

Quina funció té el logopeda amb la seva intervenció?

Observar i conèixer per donar pautes facilitadores. No hem d'oblidar que en les primeres etapes evolutives, presimbòliques, l'estimulació ha de ser global; hem conjugar els aspectes cognitius amb els sensorials i motrius.

Sistemes Alternatius i Augmentatius de Comunicació (SAAC)

La parla, sens dubte, és el principal recurs per a la comunicació, però sortosament no és l'únic.

Hi ha moltes persones que en un moment de la seva vida i per causes diverses, no poden utilitzar la parla de forma intel·ligible. En aquests casos hem de buscar una alternativa, els SAAC.

Entenem com a SAAC el conjunt d'elements no vocals que ens serveixen per a comunicar-nos.

En línies generals els agruparíem en 2 grans blocs:

- Sistemes sense ajut; per a persones competents en l'ús de gestos.
- Sistemes amb ajut; per a persones que no poden fer gestos concrets i diferenciats com a símbols. En aquests casos els cal utilitzar caràcters gràfics (pictogrames; ideogrames i/o llengua escrita) per a la comunicació. Els caldrà un suport físic per ubicar-hi els símbols. En aquesta escola, quan parlem de SAAC, ens referim concretament a: l'SPC (sistema pictogràfic per a la comunicació), que es va substituint progressivament per l'AraSAAC i l'escriptura. Aquests sistemes, a diferència dels altres, no són espontanis, requereixen situacions d'ús repetitives, en entorns naturals i significatius, sense descuidar un treball sistemàtic per a aprendre qüestions formals.

Els seus fonaments es remunten a un passat molt llunyà (jeroglífics egipcis, sistemes lingüístics logogràfics com el xinès...), però com a SAAC, no s'han formalitzat i aplicat sistemàticament fins les tres darreres dècades.

Per altra banda, podem diferenciar el caràcter "augmentatiu i/o alternatiu" d'aquests sistemes:

- Augmentatiu sempre i quan es consideri que el propòsit del seu ús és temporal i facilitador per a les habilitats de la parla.
- Alternatiu es preveu utilitzar aquest sistema durant la vida d'aquesta persona.

Per a nosaltres l'objectiu més ambiciós és que la persona utilitzi aquests sistemes de forma temporal, en espera d'assolir la parla o l'escriptura: els llenguatges més universals i funcionals per a la comunicació, l'aprenentatge i l'accés al món de la informació.

Punt de partida

Al CEE Palau hi ha un 67% d'alumnes que en aquests moments no utilitzen la parla de forma funcional per a la comunicació. D'aquest percentatge es preveu que la meitat puguin assolir la parla abans d'acabar l'escolarització; la resta, en canvi, es preveu que hagin d'utilitzar SAAC al llarg de la seva vida i alguns ni tan sols això, la seva comunicació seguirà sent presimbòlica i dependran de persones amb vincles emocionals forts per ser entesos. Necessària la competència dels interlocutors en l'ús del SAAC.

Presa de decisions

Cada alumne/a és particular, haurem de prendre decisions difícilment extrapolables a altres casos. En aquesta presa de decisions tindrem en compte diversos factors. Els més determinants són:

1. Pronòstic evolutiu a llarg plaç, pel que fa al control de veu i l'articulació.
2. Nivell intel·lectual i competències cognitives.
3. Previsió de capacitats per assolir la lectoescriptura.
4. Suport i expectatives familiars.

En aquests moments tots els alumnes que utilitzen SAAC, són usuaris de l'SPC i de l'AraSAAC.

Al llarg de la història escolar han sigut comptats els usuaris de Bliss. Considerem que aquest sistema té avantatges respecte l'SPC i l'AraSAAC, però també té inconvenients. Una de les causes que ens va fer desestimar el seu ús en un moment puntual era la manca de programes informàtics per editar i preparar material.

Paral·lelament, el perfil de nens que s'ha anat incorporant a l'escola no té les característiques que creiem que són bàsiques per un usuari de Bliss: gran afectació neuromotriu, bona capacitat intel·lectual, pronòstic de parla reservat, actitud d'esforç i perseverança i família col·laboradora.

Quan iniciarem l'aprenentatge d'un SAAC?

En un context natural es procurarà que els SAAC estiguin a l'abast de tothom, igual com la parla; al marge del moment evolutiu en el que es troba el nen. És a dir, amb un nen que està en una fase evolutiva sensoriomotriu, és favorable mostrar-li algun pictograma en una situació natural de joc de falda, quan es canten cançons etc.

L'aprenentatge formal del sistema es complementarà en un context de treball individual (logopèdia) un cop superada l'etapa sensoriomotriu, quan considerem que aquell infant és capaç de simbolitzar.

On entenem que s'ha d'intervenir?

L'aprenentatge formal es farà en un context individual, amb la logopeda.

Es procurarà utilitzar-lo en el màxim de situacions possibles, amb persones diferents i en contextos diferents; tenint present que com qualsevol altre llenguatge, es generalitza a partir de l'ús que se'n fa.

Quina funció té el logopeda amb la seva intervenció?

1. Prendre decisions quant a l'elecció del sistema.
2. Prendre decisions pel que fa al contingut del quadern de comunicació.
3. Decidir sobre la forma d'indicació.
4. Decidir sobre la necessitat d'altres recursos complementaris al quadern de comunicació, per exemple, l'ús d'un comunicador, tauleta, d'algun programa informàtic...
5. Informar la família i la resta de professionals de l'equip de com utilitzar-lo.

Quina funció tenen la resta de professionals en la seva intervenció?

Procurar potenciar l'ús de SAAC en el màxim de situacions possibles, perquè només així l'aprenentatge que es fa a logopèdia serà significatiu, funcional i permetrà la generalització del seu ús.

Els educadors hauríem de donar exemple als alumnes orals emprant els quaderns de comunicació amb els usuaris de SAAC per potenciar l'ús dels quaderns entre companys.

Llengua escrita en el quadern de comunicació:

El llenguatge escrit en els quaderns de comunicació (significat del pictograma i instruccions d'ús del quadern) hauria de ser tot en català, excepte en casos concrets i amb caràcter temporal.